

Letnik III.

v lažnjivi obleki.

Štev. 13.

Izhaja po dvakrat na mesec, kedar ga prebere in ne konfiscira policija. — Veljá celo leto 3 gold., pol leta 1 gold. 50 kr. in četrt leta 80 kr. za vsacega brez ozira na stan, osebo in narodnost. — Posamezne številke se dobivajo, če jih kaj ostane, po 10 kr. v Klerr-ovi bukvarnici na vélikem trgu št. 240, kjer je tudi administracija.

Kdor ga bere in ga ni kupil, se bo, ako se zasači, ostro kaznoval.

Starim in novim!

Hitro teče čas, kaj ne? Komaj si je odpočila roka, ktera je segla v žep, da je naštel 1 gold. 50 kr., in že bo morala zopet seči v globočino žepa, da izleče iz njega vnovič 1 gold. 50 kr. ali vsaj 80 kr. ter jih vrže za „Brenceljnom“. Ali ni to, kakor da bi denar tje metal?

Brenceljnov je letos malo, ker je slabo vreme, a vendar jih je še preveč. Svetega Urha so sicer zamudili, ker je bil še skoro ves leden, o sv. Jakobu pa se jih menda ne bo manjkalo. Krave in nemškutarje prav dobro vedó, kaj je brencelj; če le slišijo njegovo brencanje, hajdi! bezljajo in tekó, da jih je veselje gledati, še vse drugače, kakor so tekli turnarji iz Janjč.

Iz tega se vidi, da je brencelj nadležna žival ter govedini, nemčurjem in še celó Lahonom na vso moč škodljiva. Nemčurji pa in Lahoni in druga golazen, ktera se „Brenceljna“ boji, je škodljiva in nevarna Slovence; iz tega sledi, da je „Brencelj“, ker tej golazni po življenji streže in pridno puša, prav za prav jako koristna in potrebna žival, ker se trudi, da bi iztrebila in izcuzala vse nemčurje in sovražnike Slovencev do mehu.

Po tem takem „Brencelj“ mora biti, dokler je kaj nemčurjev, Lahonov in družih neródnih ljudi med nami. Kedar bodo vničeni ali pobegnili, bo šel tudi „Brencelj“ za njimi, kajti muhe gredo le za živino. Ker se pa še za gotovo ne vé, kdaj bodo nemčurji pobrali kopita, tudi „Brencelj“ ne vé, koliko časa bo imel še kaj pikati. Treba toraj, da dobi hrane tudi od drugod, kajti nemčurji so včasih malo „kumerni“ in če se jim vedno kri izpija, se tudi meso posuši, tako da ni družega, kakor gole kosti, pri katerih bi „Brencelj“ zeló shujšal.

To hrano ktera ga varuje pogina, dobiva „Brencelj“ po svojih prijateljih, katerim naklada davka po 3 gold. na leto, s pristavkom, da se mora naprej plačevati. Tudi za drugo polovico leta mu je dovolil blatnovaški zbor, da sme ta davek pobirati, s pristavkom, da se bodo tistemu, kdor bi se branil ga plačati, kar ušesa privihala. „Dajte cesarju, kar je cesarjevega, a Brenceljnu kar je Brenceljnovega“, tako se glasi stara in jako koristna zapoved, ktera se mora na vsak način spolnovati, da se svet vsaj do sodnega dne obdrži.

Vsak naj se tedaj zapiše „Brenceljnu“, saj ga ne bo snedel, in mu pošlje do konca leta 1 gold. 50 kr., če ne, bo joj! Kdor bi pa zamašil svoje ušesa temu opominjevanji in stisnil pest ter molil „Brenceljnu“ fige, naj se pa le pripravi, bo kmalo tam, kjer muh ni. Tudi prepozno pošiljati davek je prepovedano, kajti kdor je kasen v plačilu, škoduje s tem sebi, drugim bralcem in „Brenceljnu“, kateri se ne more izleči, ako nima dosti beca.

Zdaj pa le mošnico v roko, tecite hitro k bližnji pošti in izročite groše za to nalašč postavljenemu poštniku, kateri že iz glave vé najbližnjo pot do „Brenceljna“.

„Brencelj“

denarni minister za svoj žep.

Doktor Glaser je v zboru močno
Slovenec nevednim zabavljaj,
Jih med otroke postavljaj.
Ustil se mož in bahal strašno,
Skoro ga gledalo vse je plašno,
Ko reče: „Slovensko čenčanje
Je meni otročje bebljanje“.

Tedaj Slovenec vsak je otrok,
Varuha vsak potrebuje,
Da ga obleče, obuje.
Prevelik za njega je cmok,
Da bi se mu kar „ad hoc“
Osnovale šole še više,
Kjer se slovenski mu piše.

Da otroče Slovenec je res,
Niso le Glaserja vraže;
Vsak dan očitno se kaže,
Da dosti otrok imamo vmes,
Kterim po volji vsak je ples.
Če se narobe obrne,
Ne črhne ne bele, ne černe.

Slovenec je res prav krotka stvar,
Ima poterpežljivost otročjo;
Delajo ž njim, kar le hoč'jo
Pritepe se k' njem kak slepar,
Ga ko otroka opehar',
Odnese prav mastno mu kračo,
Za to pa zahteva še plačo.

Slovene je vesel, da ima krompir,
Če ne požro mu ga davki
In drugi za druge opravi.
Za pravico se da mu papir,
Obljubi enaka pravica za zmir.
Če dosti ima le papirja,
Si drugega cló še ne tirja.

Otroka z obljubo preslepiš,
Slovenca na limance vjameš,
Lahko mu svobodo vzameš.
Misli, da milost mu deliš,
Če mu še hišo in dom pustiš.
Slovenci so dost' že terpell,
Do zdaj so le mačeha imeli.

Da, Slovenci otroci smo vsi,
Da le v zatiru živimo,
Si v zborih zabavljaj' pustimo.
Ko bi Slovenci otroci ne b'li,
Bi ne zabavljaj jim Glaser ti.
Slovene ima krotko natoro,
Da tako prenaša pokoro.

Vendar to je še sreča za vas,
Da se mi kakor otroci
Damo kresati po roci,
Prišel pa bode tud' tisti čas,
Ko bodo dorastli otroci pri nas;
Če bodo besedo le rekli,
Boste nemčurji vsi tekli.

„Mladi Brencelj.“

Prepovedani tabor.

Za Slovence jako podučna povest.

V nekem kraju — ne da bi kdo mislil, v Radoljci — so hoteli napraviti tabor, na katerem bi se pogovarjali o različnih zadevah, o izboljšani blagostanji, znižanju prevelikih davkov itd. Postava je velela, da se je moral vsak shod, vsak zbor, toraj tudi nameravani tabor naznaniti okrajni gosposki in prositi privoljenja za-nj. Tej prošnji moral se je pridati tudi program ali vrsta govorov, točke, ktere so bile namenjene za razgovor in javno obravnavo.

Odbor, kateri se je bil sestavil za osnovanje tabora, naznani tedaj bodoči zbor okrajnemu glavarju in pridene tudi program, nadjaše se, da se bo tabor brez ovira dovolil in to tim več, ker je bilo dovoljenih že mnogo taborov z enakim programom, z enakimi nameni.

A kar nihče ni pričakoval, se zgodi. Okrajni glavar, po svoji misli jako važna oseba in nezmotljiv, se spodtakne nad nekaterimi točkami programa in prepove zbor pod milim nebom.

Odbor za tabor se pritoži pri višji gospôski, a brez uspeha, tabor se nikakor ne privoli in sicer zaradi trmastega okrajnega glavarja, kateri je vohal za vsakim grmom državi nevarnega človeka in se hotel s prepovedjo tabora svojim višim še posebno prikupiti. Dišal mu je namreč zlati križec, za ktere ga je imel po vsih suknjah že odmerjen prostor.

Kaj storiti?

Možje premišljujejo, vgibajo, a nobeden ne vé načina, po katerim bi se dalo omečiti terdo, pa slaveželjno srce glavarja, da bi privolil tabor. Potreben pa je bil, kakor dež po hudi suši, da bi bil oživel in zbudil zaspano in leno ljudstvo in navdušil ga za narodu koristno delovanje.

Vse želi trdovratnega poglavarja tje, kjer muh ni, a to vse nič ne pomaga, tabor je in ostane prepovedan, sam sv. Peter ne odstrani prepovedi, kakor se je pridušal glavar.

Dolgo se že odbor brez uspeha posvetuje in že hoče popustiti misel zaradi tabora, ker ni drugače, — kar vstane ud, kateri je ves čas premišljeval, kakor da bi študiral kak vojni načrt, in izusti besedo odločne važnosti:

„Zaradi programa nam je prepovedal glavar tabor, le nad programom, nad vrsto razgovorov in nad točkami se spodtika mož, tabor sam na sebi bi pa dovolil. Kaj, ko bi mi premenili te točke in stavili čisto nenavarne stvari v vrsto? Ljudem bi pa naznanili, da bodo program tabora še le na mestu zvedeli. Kaj mislite?“

Ta misel je odbornikom všeč in to tim več, ker omenjeni ud ob enem zagotovi, da ne bo tabor zaradi tega nič manj zanimiv, nič manj važen, kakor so bili drugi. Kako bi se to doseglo, ostane za zdaj še njegova skrivnost, tudi hoče on sam vse preskrbeti, ako mu odbor dá nalogo.

Odbor, se vé da, to z veseljem stori in že drugi dan dobi strmeči poglavar prošnjo za dovoljenje drugega tabora s sledečim programom:

1. Ktero deteljo živina rajše zoblje, domačo ali tujo?
2. Razgovor o tem, kako bi se našel način, po katerem bi se svinje povsod enako pitale?
3. Na kateri način se dajo mesene klobase delati, da se dalje časa obdržé in da so bolj okusne?
4. V katerem mesecu se mora prodati telice, da se največ za-nj dobi?
5. Predlog, da bi se štruklji in žganci po vsem okraji ali celó po vsi deželi enako pekli in kuhali.

Glavar, prebravši ta program, gleda debelo, kakor zaboden vol; prebira in prebira ter premišljuje, a ni najti ne ene politične točke v programu, ktera bi se mu količkaj nevarna zdela. Zbora s takim programom z najboljšo voljo res ne more prepovedati, da bi se ne blamiral, tedaj ga privoli s tem pristavkom, da bo o svojem času že prišel poslušat.

Tabor se naznani po deželi in odločeni dan vrejo ljudje iz vseh krajev na lepo okinčano taborišče, zeló

13/3

Dobro!

Nekaj nemčurskih fantalinov stoji pred hišo. Pride kmet memo in jih praša za čitalnico.

„Le stopajte, oče,“ mu reče eden tih neslancev, „kjer boste videli kacega osla, pa se vstavite, tam je čitalnica.“

„Bom pa kar tu-le notri stopil“, reče kmet, „menda ne bom zgrešil, ker vidim že tri.“

Fantalini se drug drugega debelo pogledajo; na zadnje se zadere zopet eden nad kmetom, rekoč: „Ti prokleti slovenski hudič ti?“

Kmetič pa ga mirno pogleda in odgovori muzej se:

„Glejte no, do zdaj sem mislil, da med hudiči ni še Slovencev.“

Čudni vzroki.

V majhnem mestu na Slovenskem se srečata prijatelja o polnoči.

„Od kod tako pozno?“ vpraša A.

„Iz Čmernikove gostilnice,“ odgovori B.

„Iz Čmernikove gostilnice? Ti kot Slovenec? Tam je pijača slaba in vrh tega še slabša družina, ker je nemškutarsko gnjezdo. Jaz bi ne mogel za noben denar v taki gostilnici tako dolgo ostati.“

„Kaj se hoče? Pijača je res slaba, zaradi pijače bi tudi ne šel; še slabša je družina in drugod bi v taki družini ne bil.“

„I no kako pa, da si tako dolgo, ker je oboje slabo?“

„To je tako-le. Po večerji je človek malo žejen, Čmernik je blizu in tako stopim noter, da bi pil maselček čvička. Ker je vino slabo, ga ne morem brž izpiti. Med

tem pridejo nemčurji in jamejo čenčati, se vé, da le neslane. V sredi govora mi poide čviček, pred koncem govora človek ne gre rad iz krčme, brez pijače pa tudi ne more sedeti za mizo, toraj si rečem zopet masliček primesti, ker manj ga človek skoro ne more zahtevati, če ne, ga krčmar grdo gleda. Ta maselček pijem zopet počasi; med tem se konča zabavljivi govor, zdaj bi šel, pa človek zopet ne popusti rad vina, ktereга še ni izpil, a plačal že. Preden ga izpijem, se oglasi zopet kakošna šema in govori še bolj prismojeno, kakor prva. Med govorom zopet ne grem rad iz sobe, čviček mi poide in tako si moram naročiti tretji maselc. Tako pride dvanajsta ura, preden človek ve zá-njo. Zdaj krčmar ne dá več pijače, govorniki so vsi hripavi ali pa nič več ne vedo in tako ne kaže drugega, kakor da grem iz krčme. Zараd vina in družine pa še nisem bil nikoli do polnoči pri Čmerniku, mi je oboje preslabo.“

Čudna žlahta.

Janez. Z mano moraš govoriti s spoštovanjem. Veš, kdo sem jaz? Jaz sem svak Boga samega.

Juri. Božji voliček si, ne pa svak.

Janez. Pač, pač, saj je Bog mojo sestro vzel.

Juri. Haha! Na ta način sem pa jaz hudičev zet.

Janez. Pojdi no, kako neki?

Juri. Vsa vas pravi, da je moja žena hudičeva hči in iz pekla domá in jaz tudi včasih mislim, da mi jo je sam hudič dal.

Janez. Haha! Imaš lepo žlahto.

radovedni, o čim se bo razgovarjalo, ker razen odbora nihče ni imel ne duha ne sluha o programu. Konec prostornega travnika je postavljen precej visok oder, na ktereга smejo le govorniki, odborniki in pešica kmečkih fantov, kateri so se drug drugemu pomuzali, ko stopi okrajni glavar z vsegamogočnim korakom na oder. Načelnik odbora ga pozdravi in predstavi množici. Potem se začne tabor.

Prvi govornik nastopi in govori nekaj o živini, potem preskoči na politično polje in govori o narodih. Komaj zasliši glavarjevo uho prvo besedo, in že skoči po koncu, da bi ustavil govornika. A ravno v tem hipu se odpre predalček pod njim v tleh in hipoma zgine glavar pod odrom, luknja pa se hitro zapahne. Ob enem pride na drugi strani njemu čisto podoben človek v prav isti uradni obleki iz tal in sicer v sredi omenjenih kmečkih fantov, kateri ga peljejo na prostor pravega glavarja. Ker je vse pazljivo poslušalo govornika, se ta zamena ne zapazi.

Govori se potem vrše v redu in sicer po prepovedanem programu, glasuje se, predlogi se sprejmejo in vse je navdušeno. Pod odrom se čuje ropotanje in krik, a fantje teptajo z nogami po deskah, tako da se nihče za to ne zmeni.

Ko je tabor končan, se poslovijo glavarjevi namestniki in zgine po tisti poti, po kateri je prišel. Ljudje se razlete, šum mine in zdaj še le se sliši trkanje, kletev in pridušanje glavarja pod odrom. Ljudje mu tedaj bite na pomoč in so jako zavzeti, ko odtrgajo nekaj desk in zagledajo gromečnega glavarja kar zelenega od jeze.

„I, kaj ste pa iskali pod odrom, gospod glavar?“ ga nagovori taborovec. „Kaj vam pride na misel, da ste šli v ta temen prostor?“

Glavar pa je ves divji, ne odgovori nič, timveč hiti kot hudournik na dom in hoče poslati žandarje kar naravnost po hudodelnike, pa ne enega žandarja ni videti, vsi so se pogubili med taborovci. Vsled sramote, ktera se mu je zgodila, ne more spati in premišljuje, kako bi se maščeval. Gorje silovitnežem, kateri so mu to storili!

Drugi dan na vse zgodaj se mu pride odbor zahvalit za potrpljenje, ktereга je skazal na taboru, da je vse govore tako mirno poslušal.

„Še to se predrznete,“ se zadere glavar ves divji, „sem moral poslušati, ker drugi niso mene slišali. Toda le stojte, kar na ravnost v ječo z Vami vsemi!“

Pri teh besedah pozvoni in sodnijski strežaji vstopijo.

„Zaprite mi vse te hudodelnike, kateri so včeraj na taboru tako grdo z mano ravnali. V ječo ž njimi, potem se bodo vsi zaslišali.“

Strežaji nekaj debelo gledajo. Čez nekaj časa si drzne eden spregovoriti:

„Gospod glavar, na taboru se Vam ni ničesar zgodilo, vsaj ste ves čas mirno sedeli tik govornikov na svojem mestu in pazljivo poslušali govore.“

„Muha pijana“, zagromi glavar, „se mar še zdaj niste strezovali po taboru? Storite kar sem rekel, če ne, bo druga“. Briči in odborniki se debelo gledajo; teh gospodov si ne upajo prijeti kakor borega kmeta in jih tirati za pah. Vidi se jim, kakor da bi hoteli reči: „Gospodu glavarju se menda v glavi meša“.

Še le ko se glavar tretjič zaroti, se pripravljajo, da bi jih odpeljali.

„O le peljite nas“, reče odbornikov načelnik, ko vidi da se jih briči nekako bojé, „le peljite nas, gospod glavar že vedó, kaj delajo, in bodo vedeli tudi opravičiti svoje ravnanje z nami. Le pojmo!“

„Stojte brič“, zavpije glavar, ko vidi, da odpelje gospodje v ječo, „pustite jih. Bom še poprej naznanil dogodbo drugi sodnji, ker v svoji zadevi ne smem biti sodnik. Pa idite na dom, vsaj vem, kje Vas imajo žandarji iskati, kedar pridejo po vas“.

Odborniki odidejo, smeja se v pest, briči pa si šepetajo na ušesa, da se gospodu glavarju v glavi meša. Ta dogodba se razglasi kmalo po vsim kraji in ko po poldne glavar narekuje pisarji tožbo, da so ga na taboru skoz vratica v tla pod oder zaprli, da so mogli razdražljivo govoriti, ga ta debelo gleda in si drzne reči:

Schaffarjev Dolfi.

Ravno pridem od doma. To je prava homatija! Ančika se je z mamo skregala, pa veste zakaj? Vem, da ne veste vsi, vam bom pa brž povedal.

Saj veste, da je bila nedavno papeževa petindvajsetletnica, pa so ljubljanski klerikalci — to ime je francosko, kar jaz še od šole vem — napravili veliko svečanost. V naši šoli na „rotovžu“ pa smo sklenili, da mi ne bomo žgali sveč za tako malenkost. Ne rečem, ko bi bila derehtarja Dežmana petindvajsetletnica, bi prižgali še mesec in zvezde in bi poslali deputacijo — zopet francoska beseda — k sv. Petru, da bi tisti dan ne pustil solnca za gore. Za papeža pa mi na rotovžu nič ne maramo, ker nismo ultramatavci — ta beseda je pa španjska —, zato smo pa rekli, da ne bomo prižgali njemu na čast ne ene „lešerbe“.

Naša mama tudi niso klerikukavica, jaz sem jim povedal, kaj so mi v šoli zapovedali, da ne smem razsvetliti oken. Ko se večer napoči in že drugod vse gori, stopi Ančika v sobo, kjer so mama ravno mene česali, in pravi: „Kaj pa mi gospa? ali ne bomo luči prižgali?“ — „Kaj tebi mar“, se odrežejo mama, „jaz ne bom ničesar razsvetlila.“ — „Bom pa jaz“, odgovori Ančika, „toliko grošev že imam, da ne bom šla prosit, če jih moram kupiti.“ —

„Gospod glavar, tega vam ne bo nihče verjel, ker so vas vsi videli ves čas tik govornikov na odru.“

Revež! v tisti minuti ga zapodi glavar in pokliče družega, a ta mu pové ravno tako. Ves jezen gre k sodniku in mu reče:

„Vi ste bili tudi na taboru. Ste videli mene na odru?“ —

„O, se vé da“, mu odgovori sodnik, „ves čas sem Vas gledal in se čudil, da ste, sedé tik govornikov, pustili govoriti tako razdražljive besede.“

„Ali je ves svet slep, ali pa sem jaz neumen“, divja glavar; „jaz nisem bil na odru, jaz sem bil pod —“.

V tem hipu se spomni, da bi ne bilo lepo, če bi se s tem pobahal, kar se je njemu zgodilo. Vrne se domu in premišljuje svoje stališče. Jame se mu daniti po glavi, da so ga mogli prav zvito vjeti, kar mu trdi vsak človek, da ga je videl ves čas na odru. Da bi se mu ne smejal ves svet in bi njegovi viši ne zvedili, kako se je dal prekaniti, pusti vso stvar pri miru, nekaj tudi zaradi tega, ker bi ne bil imel prič, kajti vsak ga je videl na odru, in poroči do višega urada:

„Tabor se je vršil postavno in brez nereda.“

Še le čez kak mesec je zvedel po odborniku, da so njega prav tiho pod oder spustili in na njegovo mesto posadili družega, kateri se mu je bil s pomočjo frizerja in krojača čisto podobnega naredil.

Da je bil gospod glavar med taborovanjem pod odrom mesto na odru tega še zdaj nihče ne verjame razen njega samega in tistih, kateri so ga skoz prepah tako tiho pod oder spustili.

Ta dogodba se ni zgodila na Kranjskem, toliko že povemo.

„Če hočeš razsvetliti“, reko mama, „idi na grad ali na Golovec, pri nas ne bo nihče razsvetlil.“ — „Je že dobro, gospa“, se odreže Ančika, „če ne bo nocoj luči na oknih, grem pa jutro na vse zgodaj proč, ali pa še danes, pod judovsko streho ne bom spala“. Za tem treši vrata, da se vsa okna stresejo in zgine iz hiše.

Drug dan so jo mama komaj po policiji spravili še za štirinajst dni nazaj, pa bi bilo boljše, ako bi je ne bilo. Za zajutrek dobim prismojeno mleko, o poldan je juha preslana, meso skoro surovo in na večer jetrca, ledice in kaj tacega vse sežgano. Nikdar se ne morem do sitega najesti. Mama so se bili že kesali in slišal sem jih večkrat reči: „Da bi bila vedela, de bo taka zamera z Ančiko, rajši bi bila kupila tist funt sveč“.

Aha! Ančika gre že zopet za mano; moram brž iti, danes je huda, se je je treba bati.

Hrepenenje po Prusih.

(Zbor avstrijskih ustavovernešev.)

Stojimo za ustavo
S telesom, z dušo vsi,
Ker se nam vsm prav dobro
Zdaj v Avstriji godí.

Če bi se obrnilo,
Da b' prvi mi ne b'li,
Bomo pa v dolgih četah
Naravnost k Prusom šli.

Koristna nam ustava,
Dok nese nam denar;
Denar — pregovor pravi —
Sveta je gospodar.

Če bi nam več ne neslo,
Če tisučev več ni,
Bomo pa v dolgih četah
Naravnost k Prusom šli.

Mi smo mogočna stranka,
Premoremo skor vse;
Med nami taki tiči,
Da malo takih je.

Če bi ne obveljalo,
Kar nam se dobro zdi,
Bomo pa v dolgih četah
Naravnost k Prusom šli.

Med nami so ministri,
Vredni, da b' jih častil;
Odstopil ni nobeden,
Ták reven, kot je bil.

Če bi ne bilo tega,
Nas pište v uh vi vsi;
Bomo pa v dolgih četah
Naravnost k Prusom šli.

Mi v zborih govorimo
In kažemo modrost,
Mi nimamo na sebi
Nikakoršne slabost?

Če bi pa ne postali
Ministri naši vsi,
Bomo pa v dolgih četah
Naravnost k Prusom šli.

Navajeni vladarstva
Smo mi od nekdanj že;
Če nismo pri krmilu,
Smo ribe brez vodé.

Če b' ne gospodarili
Čez vse narode mi,
Bomo pa v dolgih četah
Naravnost k Prusom šli.

Rad' damo vam ustavo,
Če b' več ne b'la za nas
Če niste nam podložni,
Ne maramo za vas.

Če bili bi enaki
Narodi nam vsi,
Bomo pa v dolgih četah
Naravnost k Prusom šli.

„S trebuchom le za kruhom“
To je vodilo nam;
Če nas kdo dobro plača,
Pa gremo, ne vem kam.

Če tolarček nam pruski
Na ušesa zazvoni,
Bomo pa v dolgih četah
Naravnost k Prusom šli.

Kazen požrešnosti.

Bogatega grajšaka obišče nekoliko znancev, kateri so bili vsi dobri pivci, in sicer večidel iz tega namena, da bi se pri njem do dobrega najedli in napili.

Po kosilu jih vpraša grajšak:

„Vem, da ste prišli k meni, ker veste, da imam dobro kapljico. Ga bomo pa pili, le toliko mi povejte, ali po živinski ali po človeški?“

„Po živinski, po živinski,“ kričé vsi.

„Dobro!“ reče grajšak. „Neža, prinesi bokal vina.“

„Bokal le?“ se čudijo gosti.

„Se vé da,“ reče gospodar, saj bomo po živinski pili, in živina neha piti, kedar ima dosti. Več kot bokal ga pa niste potrebni.“

Gostom se pobesijo nosovi, drug za drugim vzame pokrivalo in se priporoči, tako, da je ves bokal ostal grajšaku.

Pogovori.

Jaka. V Dežmanovi hiši je bil un dan tat.

Jože. Beži, beži! Menda vendar ni vkradel Dežmana!

Jaka. O ne, kajti tat vkrade le kaj tacega, kar je kaj vredno.

Jože. Kako neki je mogel priti v hišo, ker se plazita krog nje vedno dva policaja?

Jaka. Kaj misliš, da je „živijo“ vpil, da bi ju priklical?

Jože. Nekaj mi je pa vendar žal.

Jaka. I kaj neki?

Jože. Da tat ni Dežmana vkradel.

Tine. To je čudno, da v Dežmanovi hiši niso videli tatu. Kaj je tako temá v njej?

Tone. Če je vedno taka, kakoršna je bila na dan papeževe svečanosti, ni čuda, da ga ni nihče videl, a čuda je, da jo je tat v temi najdel.

Tone. Dr. Glaser po tem takem še ne zna bebljati ali jecljati, kakor otroci.

Jože. Kako da ne.

Tone. Ker je rekel, da je slovenski jezik otroško bebljanje, on pa še bebljati ne zna, ker ne ume besedice slovenske.

Jože. Zakaj neki pravijo, da je „Brencelj“ klerikalen?

Tone. Menda že zato, ker se pri Kleru prodaja.

Jaka. Nemci imajo cesarja, zdaj bodo menda vsaj pri miru.

Tone. Prava reč! So še le to pobrali, kar so Francozi z Napoleonom vred proč vrgli.

Tine. Iz Francoskega ni zdaj slišati nič posebnih novic.

Jože. Po veliki pijanosti pride velika mačnica, potem pa dolgo spanje. Francozi zdaj spé.

Pri sodbi.

Slovenski duh. (sodnik). Kdo si ti prvi v vrsti?

Prvi. Slovenske matere sin.

Slov. duh. Kaj si storil dobrega, narodu koristnega?

Prvi. Nisem zabavljaj Slovincem, sem bil enkrat na taboru ter sem hodil le v slovenske gostilnice.

Slov. duh. To ni nič, ti si zavržen. — Kdo si ti drugi in kaj si počel v življenji?

Drugi. Jaz sem bil Slovenec, kupec po poklicu, sem obiskoval slovenske shode, bral slovenske časnike in bil sploh zelo vnet za slovensko stvar. Za nemškutarske namene nisem dal solda.

Slov. duh. Pa tudi za narodne ne. Ti ne pojdeš v „Slovenijo“, je nisi vreden. — Naprej! Tretji, kaj si bil ti?

Tretji. Tudi Slovenec, ud domače čitalnice, sem govoril marsikako besedo za „Slovenijo“ in črtil nemškutarje, kakor vraga samega.

Slov. duh. Ni dosti! Ud čitalnice si bil zaradi tega, da si bral časnike po ceni in da ti ni bilo treba v kavarni plačevati kave, če si hotel kaj brati. Poberi se mi, takih ne maramo v „Sloveniji“. — Naprej četrti!

Četrti (moško). Jaz sem bil ud več narodnih društev in večidel v odboru.

Slov. duh. Ker si bil časti lakomen. Da bi te ne bili volili v odbor, bi bil gotovo izstopil. Za take „odbornike“ nimamo prostora v Sloveniji. Odlazi! — Pristopi peti!

Peti. Jaz sem bil jako navdušen ud mnogo slovenskih društev in sem po gostilnicah zabavljaj in nemškutarje gonil v kozji rog. V nemčurski gostilnici me ni nikoli nihče videl.

Slov. duh. Takih rogoviležev ne potrebujemo v Sloveniji. Naprej! Kako pa ti šesti?

Šesti. Jaz sem po moči podpiral slovenske stvari, društva in časnike denarno in s peresom, ter sem bil zaradi tega že tudi preganjan in sem stal pred sodnijo.

Slov. duh. Ti si koristil narodu, vsi prejšnji pa le sebi, narodnost jim je bila le ščit, pod katerega so skrivali lastne namene ali pa grablje, s katerimi so si grabili bogastvo na kupe. Vstopi tedaj, zá-te je sedež pripravljen v Sloveniji? — Kaj pa sta zadnja tujca? Pristopita.

Sedmi. Jaz sem bil Kranjec —

Slov. narod. Te že poznam! Za ljudi tvoje vrste imamo pa prostor, kjer se iz „fingrata“ je in iz rešeta pije. Odlazi, nesnaga! — Pristopi zadnji!

Osmi. Jaz sem rojen Slovenec, a ljudstvo me je imenovalo nemčurja in renegata.

Slov. duh. Toraj si tudi bil. Poberi se mi, kamor hočeš, zá-te ni prostora nikjer, take nesnage niso vredne, da bi se kdo ž njimi pečal. Izpred oči mi, ti pokvarjena človeku podobna gnjusoba!

Tožba vinskega brata.

Šlabo, slabo bo to leto,
Vse po Bogu je prekleto.
Z škafa lije svet Florjan
Dež in vodo noč in dan.

Voda škodvala človeku
V starém in sedanjem veku;
Kdor je vodo čisto pil,
Nikdar dost' ni vreden bil.

Če preveč je zemlja suha,
Pravijo da malo kruha.
Če pa preveč je dežja,
Je prekislá kapljica.

Naj nastane le dragina,
Da mi dosti le je vina,
Maram jaz kaj še za kruh,
Mi je ljubši vinski duh.

Letos bo prav slabo za-me,
Nisem vaju vode same;
Da jo nekaj člov'k dobí,
Že krčmar zato skerbi.

Ni reči ko voda slabe,
Mi v želodcu redi žabe,
Tudi v čevljih dobra ni,
Še žival se je boji.

Da pri krstu mora bití,
Vé tud' moj krčmar, tič zviti,
Nisem ga pri njem še pil,
Da bi kršen že ne bil.

Strah in groza me obide,
Kedar mi na misel pride,
Kakšnega bom letos pil,
Da bo kar mi čeva vil.

Včasih smo vsi zló veselí
Pri poliču pesmi peli;
Letos se bo slišal stok,
Mesto petja bo pa jok.

Seidelnu in Brandstetterju pošlje „Brencelj“.

Sta že tiča! Nič ne marajta, če Vama pošljejo Mari-borčani v imenu vseh Slovencev nezaupnico, v kateri Vama očitajo vse greha in slednjič izrekajo, da morata, ako imata kaj časti v sebi, svoje poslanstvo na kol obesiti.

Kdor se za narod žrtuje, veliko trpi; vesela bodita, da se vaju na svetu še kaka duša spominja. Kdor ne more koristiti, mora pa škodovati, da svet o njem govori. Bolje je, da Vaju kdo graja, kakor da bi se nihče za Vaju ne zmenil.

Meni sta pa všeč. Jaz pripoznam, da še nista toliko hudega storila, kolikor mislita in kolikor bi rada, pa ne moreta. Kdor koga napade in mu pobere denarje, je hvale vreden in sicer zato, ker bi ga bil tudi lahko ubil, pa ga ni. Vidva protita na vso moč Slovincem, katerih zastopnika sta v državnem zboru, prav po Kljunovi šegi, a dozda še nista prosila ali glasovala za-to, da bi se vsi Slovenci obesili ali vsaj na zelji snedli.

In to je hvale vredno in sicer timveč, ker je vsemu svetu znano, kak apetit imata do Slovencev. Kdor se vé toliko premagovati, da si najljubšo stvar odreče, je hvale, občudovanja vreden, on zasluži, da bi se živ iz kože zlekel in potem meh z žaganjem nabasal ter postavil v muzej, da bi ga hvaležen svet vedno pred očmi imel in se ga spominjal rekoč: Glejte! ta-le bi nas bil vse pohrustal, pa tega ni storil, le njemu se imamo še zahvaliti, da živimo!

Kako lepo je to! Kako se mora zasluženim ljudem srce še na unem svetu smejati, če slišijo, da se jih svet spominja. Vaju se bo spominjal, zlasti Slovenci Vaju ne bodo tako hitro pozabili. Da bi se pa ta spominj dalje ohranil, Vama nasvetujem sledeče, s čemur bosta vsem Slovincem strašno vstregla.

Dajta se že zdaj na meh odreti in pošljita koži prijatelju Dežmanu, kateri zná mrhovino posebno dobro izšopati. To bo veselje, to bo vriskanje pri Slovincih! Vse dosedanje grehe bodo pozabili in le edini glas se bo čul po slovenskih krajinah:

„Glejte junaka, ktera sta se dala za narod odreti in s tem koristila več, kakor vsi drugi skup. Dobro je, če ima narod dobre zastopnike, a če slabih nima, tudi ni slabo. Moža sta nas rešila dveh slabih zastopnikov. Slava jima!“

Kar začnita, jaz grem pa žaganja iskat.

Pogovor dveh ustavovernežev.

- K. Ne vem, zakaj naše konstitucijsko društvo ne sklene zaupnice tistim poslancem, kateri so v državnem zboru glasovali proti dovoljenji za pobiranje davkov.
- M. Glej ga no, od kod si pa? Saj veš, da je največ udov tega dvuštva c. k. uradnikov ali pa penzionistov, kateri se od davkov redé. Menda vendar ne bode pošiljali zaupnic tistim, kateri so jim hoteli vzeti hrano! Koga bodo pa jedli, kdo jih bo plačeval, če se blagajnice ne polnijo z davki! Toliko pametni so že, da vedó, kaj jim škoduje.
- K. Res je taka, od kod bodo pa jemali denar za nas, če kmet ne bo plačeval davka! Sami sebi pa ne bomo v žep — —

Pod nos eno!

Če Slovenci, kakor je trdil dr. Glaser, tako govore, kakor otroci, Nemci so pa v tem obziru že dalje, je med temi ta razložek, da pri nemcih otroci tako govore, kakor je govoril dr. Glaser v državnem zboru zoper Slovence.

„Brencelj“ pfifikus.

Na ulicah.

- A. Koliko je sposoben Dežman za ljubljansko županstvo?
- B. Kolikor zajec za boben.
- A. Koliko je pa sposoben zajec za boben?
- B. Kolikor Dežman za ljubljansko županstvo?

* * *

- A. Kaj je zagrizen nemškutar?
- B. To, kar je zagrizeno mleko.
- A. Toraj stvar, ktera se vrže na gnoj.
- B. Taka je!

O davkih.

- A. Iz česa se vé, da so bili nekda davki manjši, kakor so zdaj?
- B. Ker ni bilo ministrov, penzionistov, generalov in uradnikov, kateri se plačujejo z davki.
- A. Nisi je vganil. Ti bom jaz povedal. Saj ti je znano, da so Zveličarju pokazali groš za davek —
- B. Vem, no?
- A. No, butec, če so mu pokazali groš, je znamenje, da je bil davek majhen.

Vjeta pisma.

I.

Dragi prijatelj in mojster v nemškutariji!

Do mojih ušes je privršila osupljiva novica, da Ti nisi ne le ne prepovedal papeževe svečave po mestu, čegar župan si, timveč da si celó sam svojo hišo tako razsvetlil, da se je prav na Grintovec videla.

Tedaj tudi Ti, Brutus Kecelj! Kdo bi se bil nadjal, da bo pri Tebi moja pšenica padla na skalo! Saj so tako redki prijatelji moji po Kamniku, pa še ti me osramoté. Fej tvoji liberalnosti, da se bojiš kutarjev ali pa kacih tercijalk in s tem zatajiš moje principe, kakor Peter. Slaba je naša reč, če tisti, kateri bi imeli zvonec nositi pri nas, ga nosijo pri klerikalcih. Sram Te bodi!

Brez spoštovanja

Korelj Dežman.

II.

Pjecastiti mojstej moj!

Je ze hudic! Jaz nisem jazsvetijj na cast papezu, saj veste, kojko imam veje do njega. Pa Vi ne poznate nasih hudoujnikov. Ce bi ne bil jazsvetijj vsih oken, bi bji Kamejcani jekji: „Gjejte ga no, se tojko nima, da bi mozej vse okna jazsvetijiti.“ — Ce bi pa ne bij jazsvetijj pjav nič, bji pa jekji: „Ti jevez Ti!“ Jaz pa nocem biti jevez, jaz sem bogat kapitajst; jaz nimam uje iz jepe, ampak iz zjatá, pa zjato vejizico, in ne jem stjukjev in mocnika, kokej djugi kamejski „pujgaji“, ampak pecenko s sojato, pa piske in gojobe.

Pojej je pa se djuga sitnost. Ce bi bjo temá po moji hisi, bi mi bji pa po noci vse okna pobiji. Kdo bi mi bij pa skodo povejnij? Mojda Vi? Vi se ze jahko bahate, da niste pjav nic jazsetijji, kej imate dva pojicaja. Kje ju bom pa jaz vzej! Mene se ne casté tako, da bi mi daji stjazo pjed hiso, kakoj genejaju. Pa pejte Vi v Kamejk, kedaj bo papezeva svecanost, bote videji, aj bote jazsvetijji aji ne. Ce ne bote Vi, Vam bodo pa djugi posvetijji. Kamejcani imajo metje za kanone, in jih znajo sajamensko dobjo pomejiti, tako da nikoj ne „fajijo“. — Bojse je, da pogoji nekaj svec, kokej pa, ce moje imeti cjovek zmijaj dva pojicaja za sabo, da se vbjani jok, kteje bi ga, ko bi bij sam, jade pobozaie.

Sicej pa sem zmijaj se jibejajuh, samo ne pokazem, ne, kedaj ni vajno.

Ves Vas

Kecej iz Kamejka.

O hranilnici ljubljanski.

(Dalje.)

Kakor „Brencelj“ zvê iz gotovega vira, mislijo ravnatelj in vodniki ljubljanske hranilnice napraviti posebno šolo, v kateri se bodo tisti, kateri mislijo stopiti v njeno službo, po zagrizenih nemčurjih izobraževali v nemčurstvu, da bodo sposobni za službo. V teh šolah se bo zanemarljalo vse drugo, kajti kdor je v službi ljubljanske hranilnice, ne potrebuje večih vednosti, kakor jih ima voditelj gosp. Janežič. Saj je znano, da jajce ne sme več vedeti od pute.

(Se bo nadaljevalo.)

Iz novega katekizma.

Vprašanje. Kam pride človek, kedar umré?

Odgovor. Nikamor, ker po smrti ne more več hóditi.

Vprašanje. Kaj zasluži liberalce po smrti?

Odgovor. Toliko gotovo ne, kakor pred smrtjo, ker na unem svetu ni svetovalcev, ministrov in družih nepotrebnih ljudi, kateri bi vlekli 4000 gld. in še več letne plače.

Vprašanje. Kaj je kriva vera?

Odgovor. Če kdo vse to verje, kar je v §. 19. zapisano.

Prava narodnost.

Stiskač in Grabež slišita, da snujejo v njunem kraju čitalnico. Ko se snideta, se začne ta-le pogovor:

Grabež. Ali boš pristopil k čitalnici?

Stiskač. Hm! Ne vem, ali bi, ali bi ne! Prav zelo mi ne dopade, to ti moram že reči. —

Grabež. Tudi meni ne. Pa sem si stvar nekoliko premislil. Osem goldinarjev bi me stala. Človek mora nekaj brati, vsaj dva časnika, da ni prav butec; jaz imam še tri, dva nemška in „Novice“. To mi pride na leto čez 20 gld. Če se pa zapišem v čitalnico, imam tam veliko več časnikov in plačam veliko manj, tedaj mi že kaže, da bi se upisal.

Stiskač. Res je taka! Tudi meni družega ne kaže. Bom pa popustil časnike, ktere sem dozdej sam plačeval, in se vpisal v čitalnico. Toda, toliko ti rečem, le zaradi tega, ker je bolj po ceni, kakor če bi bil samec.

Grabež. Prav taka je z mano, tudi jaz tako mislim. Zdaj dobivamo štirje „Brencelja“ v našem kraju, polej bo pa eden dosti za vse. Se bo pa čitalnica naročila.

„Brencelj“ (od daleč). Lepa prihodnost taka! Na zadnje bo po vsi „Sloveniji“ ena čitalnica zadosti in jaz bom izhajal v enem iztisu. Nič čez pravo narodnost!

Ljubljanskemu „Tagblattu“.

Ti se nekaj repenčiš in praviš, da v tisto mlako, v kateri se kopljejo slovenski listi, ne boš zlezal. Se vé da ne! Ti imaš že svojo mlako in sicer tisto smrdljivo in gnjusno gnojnico, po kateri se svinje — obrite in neobrite — valjajo.

Ker je ta mlaka tvojemu zdravju in značaji prav ugodna, čemu bi premenjal kopališče? Ni povsod tako ostudnega blata, kakor je tisti, po katerem se ti valjaš.

Ne zameri, da govorim s tabo tako „svinski“. Z vsakim po njegovim stanu in njegovi šegi, kakor se mu spodobi. Kdor se s svinjami peča, ne razumé družega jezika.

To naj bo tebi „argumentum ad hominem“.

O petji v cerkvi.

Krakovčan: Andrejček, si bil v nedeljo pri slovesnosti ob 9. uri v naši cerkvi?

Trnovec: Čemu to prašáš? Kdo ta dan ne bo šel v svojo farno cerkev!

Krakovčan: No, to se vé da vsak! Ali si slišal že tako peti, kakor pri nas?

Trnovec: To pa ne, to; čez naše pevkinje in pevce jih pa ni, tudi pri dramatičnem društvu ne.

Krakovčan: Motiš se, brate, v nedeljo niso peli pri naši farni pevci, naši ne znajo tako peti.

Trnovec: Sram te bodi! Se vidi, da si res Krakovčan, le ravsal bi se vedno, pa če boš tako govoril, te pa res primem.

Krakovčan: No, no, Bog pomagaj, saj nimam nič čez pevce, ali ti niso bili naši, to sim ti hotel povedati.

Trnovec: Zakaj da ne?

Krakovčan: Prvič so peli tako lepo, da je človeku le srce veselja poskakovalo, prav rajske glasove sem slišal —

Trnovec: Nu vidiš, to je prava.

Krakovčan: Med mašo so ravno zato pele imenitne in glasovite nekdanje rimske in grške pevke, ktere so nalašč k slovesnosti iz nebes prišle.

Trnovec: Kaj si z norišnice všel, Krakovec?

Krakovčan: Ne ne! To lepo petje, ti sladki in tako ubrani glasovi in potem stare latinske in grške pesmi, ktere so peli! ali še ne razumeš, to niso mogli naši pevci biti.

Trnovec: Ti me strašiš, saj so tudi slovensko zapeli prav ubrano od sv. Janeza.

Krakovčan: To se je s prva tudi meni zdelo čudno, pa mi je na misel prišlo, da imamo v nebesih tudi sv. Metuda in sv. Cirila, ktera sta slovensko znala; ta dva sta rimske in grške pevce naučila pesmice od sv. Janeza, menda zato, češ, da boste saj videli Slovenci, kako vam Vaše slovenske pesmi v srce segajo in Vas k Bogu povzdigujejo, da vas pa grški Kyrije eleison in latinska Gloria in Credo ne ogreje pri vsem lepem petju, zato ker ga ne razumete.

Trnovec: Aha, že vem, kam to cika! Ti meniš, da so prišli iz nebes pet. — Zakaj neki?

Krakovčan: Zato, ker so peli — latinsko.

Zdihljaj!

Mariborsko katolično-politiško društvo je zahtevalo od Seidelna in Brandstetterja, da se odpovesta poslanstvu v državnem zboru, če imata kaj časti v sebi.

Da, da bi imela čast v sebi!

Svinjska prevzetnost.

„Ljublj. Tagblatt.“ Jaz nisem svinja, jaz se ne valjam po blatu, kakor druge svinje, timveč jaz sem prešič, ker sem obrit.

Priporočilo.

J. C. Mayer,

trgovec v špitalski ulici,

se priporoča posebno slovenski duhovščini, ktera prodaja in kupuje obligacije ali druga denarna pisma.

Ob enem obeta, da bo kakor doslej tudi še dalje zagrizen nemškutar in ne bo razsvetlil svoje hiše, če bi tudi sam sv. Peter obhajal petindvajsetletnico, kajti on ne mara za papeža, ker pri njem še ni kupil ne ene obligacije. Denar duhovščine pa bo zmiraj spoštoval.

Priporočilo.

Za interpelacije vsake baže ter vezanje otrobov v državnem zboru se priporočata volilcem in občinstvu sploh

Frice Brandstetter s. r.
Konrad Seidl s. r.

Vabilo na naročevanje.

Polovica leta je pretekla in tisti, kateri niso dalje plačali, naj ponové naročnino.

Da je „Tagblatt“ po čuda nizki ceni in jako vredna roba, se vidi iz tega-le:

Vsaka druga tudi najmanjša svinja, če je količkaj debela, veljá 20 do 30 goldinarjev. Ljubljanski „Tagblatt“ pa še ne petino tega denarja; navadni prešiči so po 10 do 30 goldinarjev, ljubljanski „Tagblatt“ pa le po 5 gold. 50 kr. za pol leta.

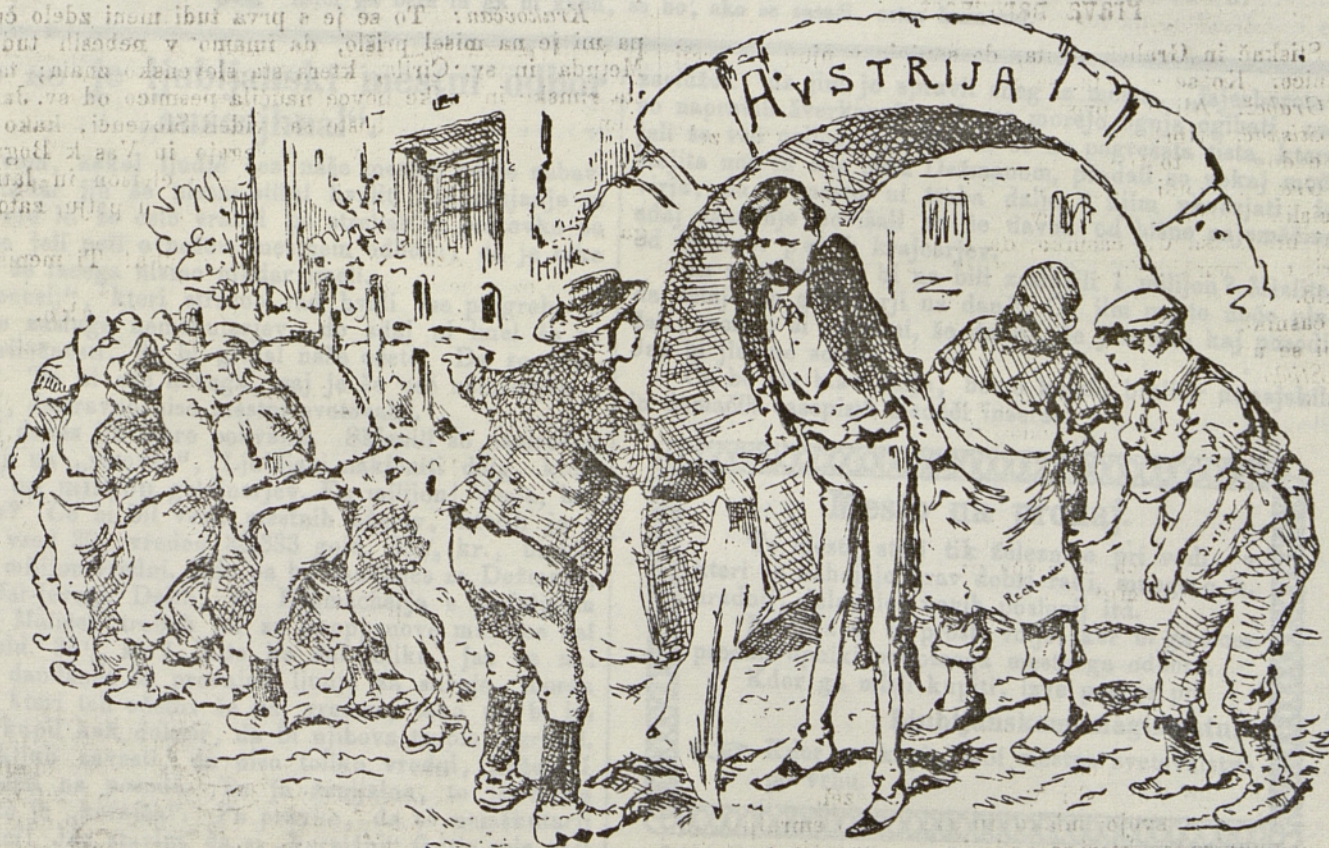
Ni mar vreden tega denarja?

Ljubljanski „Tagblatt“,
list za omiko in obrivanje svinj.

Kdor je še kaj dolžan, naj se podviza, da ne bo imel cel kup dolga, kajti dolgove plačevati je sitno in malo nese, a kaj hočemo če ni drugače!

„Administracija Brenceljna“ bo od danes naprej na vélikem trgu (Hauptplatz) št. 3 v prvem nadstropji na ulice.

Pred avstrijsko hišo.

Slovenec: Čeh in Poljak neseta že vsak svojo besago polno čez ramo, le moja je še prazna. Kdaj bom pa jaz kaj dobil? Bom mar vselej na ta vrata zastonj trkal? Ali bom tudi zdaj šel s prazno besago od tod?

Hišnik Hohenwart: Hm, je že tako, jaz ne morem za to.

Hlapca (Rechbauer in Glaser): Gospod, le nama izročite nadležnega berača, mu bova že pokazala, po čem je tukaj „žmaht“.